KØBENHAVNS KOMMUNE BORGERREPRÆSENTATIONEN

21. Medlemsforslag om at fremme plantebaseret mad i Københavns Kommune (2018-0140398)

Medlemsforslag

Det foreslås,

1. at Borgerrepræsentationen pålægger Økonomiforvaltningen, med inddragelse af øvrige relevante forvaltninger, at udarbejde et forslag til politisk behandling, der præsenterer en klimapolitisk målsætning om at øge andelen af plantebaseret mad i Københavns Kommune, og i kraft heraf tage stilling til, at den mad der udbydes i kommunens regi er af høj kvalitet, klimavenlig, og sundhedsfremmende,

2. at Borgerrepræsentationen pålægger Økonomiforvaltningen, med inddragelse af øvrige relevante forvaltninger, at udarbejde et forslag til politisk behandling om, hvordan det sikres, at man som borger/medarbejder altid kan vælge et næringsrigt 100% plantebaseret måltid i den kommunale forplejning og i kommunens kantiner,

3. at forslagene er klar til politisk behandling i Borgerrepræsentation inden udgangen af 2018.

(Stillet af Alternativet)

Motivering

I 2015 indgik Danmark en forpligtende klimaaftale i Paris, om at nedbringe vores CO2-udledninger, så vi ikke når en temperaturstigning på over 1,5-2 grader celsius, og derved risikerer vores altafgørende stabile klima. Det kræver, at vi omlægger store dele af den måde vi lever, producerer og forbruger på.

Eftersom landbrugssektoren er verdens næststørste udleder af klimagasser (næstefter energisektoren), bør vi også her tage et ambitiøst politisk ansvar for vores klimaaftryk og ændre adfærd i kommunalt regi. Det mest effektive, og relative enkle indgreb, vi kan lave for at reducere landbrugets CO2-udledninger er, at spise mindre kød. Selv en begrænsning af kødindtaget vil gøre en stor forskel ("Skift kostvaner og spar op til 70 procent på klimakontoen", Ingeniøren, 11. april 2016).

Den enkelte danskers kost er mere klimabelastende end vedkommendes forbrug af el, varme, benzin og diesel tilsammen (Bilag 1, Klimavenlig kost, Concito, 2016). Klimaaftrykket på svinekød og oksekød er henholdsvis fem til ti gange så højt som på vegetabilske fødevarer.

Hver dansker spiser ca. 72 kg kød om året, og vi producerer ca. 25 millioner svin og 1,5 millioner kødkvæg. Det er det højeste pr. indbygger i verden. Importen af dyrefoder fra Sydamerika tæller knap 2 millioner ton årligt, hvilket svarer til et skovareal på størrelse med Sjælland. Derudover går 80% af det opdyrkede Danmark til foderproduktionen. ("Stærkt voksende kødforbrug er en tikkende bombe under klimaet", Ingeniøren, 8. april 2016).

Vi har klimapolitiske forpligtigelser, og vi kan ikke længere diskutere grøn omstilling, Paris-aftaler eller bæredygtighed, uden at diskutere vores fødevareproduktion - og forbrug.

Borgerrepræsentationen kan og skal naturligvis ikke bestemme, hvad borgerne skal spise i deres privatliv, men Københavns Kommune kan tage et politisk ansvar for, hvilken mad vi tilbyder i de kommunale institutioner og på arbejdspladsen. Københavns Kommune har med sine godt 70.000 måltider om dagen, et stort ansvar for, hvad der bliver serveret og skal i den sammenhæng ses som en bevidst politisk forbruger, en rollemodel i den bæredygtige omstilling, hvor kvalitet, klima og sundhed bør være de afgørende parametre. Udover konkret at bidrage til en reduktion af vores samlede CO2-udledning, vil en politisk målsætning om at fremme plantebaseret mad i de kommunale institutioner også inspirere borgerne til en grønnere og sundere livsstil. (Bilag 2, Analysis and valuation of the health and climate change cobenefits of dietary change, Pnas, 2015)

Forslaget har til hensigt at øge andelen af plantebasseret mad i de kommunale institutioner, både for børn, ældre og udsatte, samt i kantinerne på kommunens arbejdspladser. Dertil skal det sikres, at borgerne har mulighed for at vælge et plantebasseret alternativ der kan kategoriseres som et fuldt måltid, så aftensmaden på plejehjemmet ikke blot er en tallerken med kartofler, hvis man fravælger kød og sovs.

Den igangværende tendens, at flere og flere danskere vælger de grønne mad-alternativer, blev bekræftet af Coop's forbrugeranalyse fra august 2017. Ifølge Coop ønsker en stor del af de adspurgte danskere at spise grønnere. 56 % af borgerne ønsker at spise mindre kød ("Syv år har givet flere kødløse dage", Coop, august 2017). En af måderne at imødekomme dette på er ved at sikre grønne valgmuligheder i de offentlige køkkener. Og det efterspørger danskerne også: 44 % støtter således, at der skal være en helt plantebaseret valgmulighed i alle offentlige køkkener og kun et lille mindretal er imod. Tallene er mere end fordoblet fra 2010 til 2017, og tendensen er endnu tydeligere blandt unge under 35, hvor det er 12 %, som lever overvejende eller helt vegetarisk ("Syv år har givet flere kødløse dage", Coop, august 2017).

Københavns Kommune har tidligere været en ambitiøs løftestang, og gået forrest i lignende sager. Målet om 90% Økologi i Københavns kommunale forplejning er helt unikt og af stor betydning for den generelle udvikling af danskernes forbrugeradfærd og salget af økologiske varer. En politisk ambition, der både skaber bedre miljø og sundhed, samt vækst og arbejdspladser.

Målsætningen om mere plantebaseret mad, samt mindre kød og andre animalske produkter i den kommunale forplejning, er en naturlig overbygning på økologikravet. Det er et klimapolitisk initiativ, der arbejder for at nedbringe udledningen af vores samlede klimagasser og fremme folkesundheden. København vil med dette forslag være forgangs by i tråd med ambitionen om at være CO2 neutral i

2025, samt den foreliggende kommunestrategiplan om, at være en grøn og bæredygtig by, der viser vejen for en global udvikling af den ansvarlige storby og dermed bidrage til realiseringen af FN's 17 verdensmål, Paris-aftalen og reduktion af klimagasser.

Ved at fremme plantebaserede valgmuligheder i de offentlige køkkener, skaber man også incitament for dansk landbrug og den danske fødevaresektor til at styrke hjemmemarkedet på dette område, hvilket kan danne grundlag for nye eksportmuligheder og arbejdspladser i fremtidens fødevareproduktion. Derudover vil det gavne samfundsøkonomien at give mulighed for at vælge plantebaseret kost i de offentlige køkkener. Det er veldokumenteret, at mere plantebaseret kost reducerer forekomsten af bl.a. hjerte-kar-sygdomme, kræft og diabetes, som alle er en stor økonomisk belastning for sundhedsvæsenet. ("Plant-based diets could save 'billions' in healthcare costs", Foodnavigator, 18. feb. 2018).

De udarbejdede forslag skal indeholde økonomisk vurdering, der præsenterer flere finansieringsmodeller, herunder afdække, i hvilket omfang initiativet kan gøres udgiftsneutralt, på baggrund af det nedsatte kødforbrug.

Beslutning

Borgerrepræsentationens beslutning i mødet den 31. maj 2018

Enhedslisten fremsatte følgende ændringsforslag til medlemsforslagets 1. at-punkt (ÆF1):

"At borgerrepræsentationen pålægger Økonomiforvaltningen, med inddragelse af øvrige relevante forvaltninger, at udarbejde et forslag til politisk behandling, der i forlængelse af Københavns Kommunes målsætning om 90% økologisk mad i kommunale institutioner, udarbejder forslag til hvordan andelen af plantebaseret mad kan øges. Samt at medlemsforslagets 2. at-punkt udgår."

Det af Enhedslisten fremsatte ændringsforslag (ÆF1) blev vedtaget med 45 stemmer imod 7. Ingen medlemmer undlod at stemme.

For stemte: A, Ø, Å F, C og O.

Imod stemte: V og I.

Medlemsforslagets 2. at-punkt udgår derfor som konsekvens af vedtagelsen af ændringsforslaget (ÆF1) til 1. at-punkt.

Medlemsforslagets 3. at-punkt blev vedtaget med 44 stemmer imod 8. 1 medlem undlod at stemme.

For stemte: A, Ø, Å, B, C, O og 3 medlemmer af F (Sisse Marie Berendt Welling, Astrid Aller og Klaus Mygind).

Imod stemte: V, I og 1 medlem af F (Maria Frej).

Undlod at stemme: 1 medlem af F (Lars Georg Jensen).

Liberal Alliance afgav følgende protokolbemærkning:

“Liberal Alliance mener, at de enkelte institutioner i kommunen er eksperterne i deres egen hverdag - også hvad angår tilbud af mad.”

Bilag

Bilag 1 - Klimavenlig kost, september 2016, Concito
Bilag 2 - Analysis and valuation of the health and climate, Pnas, 2015